

***Висновок за результатами проведення експертизи діяльності
Черкаської обласної державної адміністрації щодо дотримання
стандартів доступності для маломобільних категорій громадян
санітарно-гігієнічних приміщень***

Актуальність проведення громадської експертизи

Відповідно до Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

В Україні прийнята Національна стратегія із створення безбар'єрного простору на період до 2030 року. Метою Національної стратегії є створення безперешкодного середовища для всіх груп населення, забезпечення рівних можливостей кожній людині реалізовувати свої права, отримувати послуги на рівні з іншими шляхом інтегрування фізичної, інформаційної, цифрової, соціальної та громадянської, економічної та освітньої безбар'єрності до всіх сфер державної політики.

Дуже важлива проблема в обласному центрі Черкаси - відсутність громадських вбиралень, це перше, про що згадують мешканці і мешканки міста при опитуванні щодо нагальних потреб. Щодо тих вбиралень в адміністративних будівлях, комунальних закладах і підприємствах обласного підпорядкування в місті Черкаси, які з'явилися в останні роки, - відсутня інформація про їх розташування, вони, як правило, зачинені, години роботи і відповідальні особи ніде не позначені. Всі нові вбиральні мають статус безбар'єрних і доступних, але це не завжди відповідає дійсності. Від відсутності інформації про наявність безбар'єрних вбиралень і адреси їх розташування в місті страждають, в першу чергу, особи з інвалідністю і маломобільні категорії громадян. Пересування по місту стає взагалі небезпечним для здоров'я і недоступним людям з інвалідністю на кріслах колісних, з ходунками, милицями, літнім людям, особам з тимчасовими складнощами в пересуванні, всім категоріям маломобільних груп населення (МГН).

Процедура проведення громадської експертизи

29.05.2024 року №23 на ім'я Голови Черкаської обласної державної адміністрації нами було направлено запит на проведення громадської експертизи діяльності Черкаської обласної державної адміністрації щодо дотримання стандартів доступності для маломобільних категорій громадян санітарно-гігієнічних приміщень. 10.06.2024 була отримана відповідь за № 01/01-31/6317/01/01-31/15438 і Додаток - Перелік туалетів загального користування та їх пристосованість для користування маломобільними групами населення згідно за запитуваним переліком.

Відповіді на повторний запит з проханням уточнити деякі пункти відповіді ЧОДА ми, на жаль, не отримали. Повторний запит на проведення громадської експертизи діяльності Черкаської обласної державної адміністрації щодо дотримання стандартів доступності для маломобільних категорій громадян санітарно-гігієнічних приміщень №29 відправлено 15.07.2024

Листом № 01/01-31/6317/1/01/01-31/23261 від 22.08.2024 за підписом Заступника Голови ЧОВА Турченюка О. нас повідомили про визначення начальника відділу містобудівної діяльності та містобудівного кадастру Департаменту будівництва Черкаської обласної державної адміністрації – Клименка Михайла Володимировича відповідальним за забезпечення взаємодії з благодійною організацією „Благодійний Фонд „Родина ЛГ“ під час проведення громадської експертизи.

Розпорядження Начальника ЧОВА про сприяння проведення експертизи від 22.08.2024 року було розміщено на веб-сайті ЧОДА разом з нашим першим запитом.

Уповноваженою особою щодо проведення громадської експертизи БО «Благодійний Фонд «Родина ЛГ» визначено директорку Гавриш Олену Олексіївну (телефон +380961237615 електронна пошта fondrodinalg@gmail.com).

Предмет та мета проведення громадської експертизи

Предметом громадської експертизи була оцінка ступеня доступності для маломобільних груп громадян, функціонування, стандартів надання послуг для мешканцям жителів міста і, а також рівня утримання санітарно-гігієнічних приміщень, закладів, установ, організацій і підприємств обласного підпорядкування в місті Черкаси.

Мета громадської експертизи:

- оцінка дотримання стандартів, ступеня доступності для маломобільних груп громадян, функціонування, надання послуг для жителів міста, а також рівня утримання санітарно-гігієнічних приміщень закладів, установ, організацій і підприємств обласного підпорядкування в місті Черкаси;
- внесення пропозицій щодо вдосконалення роботи по врахуванню інтересів мешканців міста Департаментами ЧОДА, закладами і комунальними підприємствами.

Аналіз даних, отриманих в результаті проведення громадської експертизи

Нами проведено обстеження на предмет доступності санітарно-гігієнічних приміщень по всім адресам, що були вказані в запиті і Додатку до відповіді ЧОДА за № 01/01-31/6317/01/01-31/15438 від 10.06.2024 року:

1. Черкаський обласний молодіжний ресурсний центр
2. Комунальний заклад „Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка“ Черкаської обласної ради
3. Комунальний заклад „Черкаський академічний театр ляльок“ Черкаської обласної ради

4. Комунальний заклад „Черкаська обласна філармонія“ Черкаської обласної ради
5. Комунальний заклад фахової передвищої освіти „Черкаський музичний коледж імені С.С Гулака -Артемовського“ Черкаської обласної ради
6. Комунальний заклад „Обласна універсальна наукова бібліотека імені Т.Г. Шевченка“ Черкаської обласної ради
7. Комунальний заклад „Обласна бібліотека для юнацтва імені Василя Симоненка“ Черкаської обласної ради
8. Відділ Черкаського обласного краєзнавчого музею Музей однієї книги «Кобзаря» Т.Г. Шевченка
9. Комунальний заклад „Черкаський обласний краєзнавчий музей“ Черкаської обласної ради
10. Відділ Черкаського обласного краєзнавчого музею - „Літературно-меморіальний музей Василя Симоненка“
11. Комунальна установа „Обласний художній музей“ Черкаської обласної ради
12. Адміністративна будівля Черкаської обласної державної адміністрації.

У відповіді ЧОДА від 10.06.2024 р. № 01/01-31/6317/01/01-31/15438 замість “Відділ Черкаського обласного краєзнавчого музею Музей однієї книги «Кобзаря» Т.Г. Шевченка” було вказано “Комунальний заклад „Обласна бібліотека для дітей“ Черкаської обласної ради”. На наш повторний уточнюючий запит від 15.07.2024 р. відповідь не отримана. Також не отримана відповідь на прохання: уточнити і підтвердити, чи дійсно відповідає вимогам ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд, санітарно-гігієнічне приміщення Комунальний заклад „Черкаська обласна філармонія“ Черкаської обласної ради за адресою м. Черкаси, вул. Хрещатик, 196, який позначено як доступний для МГН у відповіді від 10.06.24 р.

Результати обстеження викладені в Таблиці №1

№ з/п	Назва установи, закладу	Адреса	Години роботи установи, закладу	Наявність вбиральні доступної для МГН	Наявність інформаційної таблиці	Результати перевірки отриманих даних
1.	Черкаський обласний молодіжний ресурсний центр	м. Черкаси, вул. Смілянська, 131/1	Понеділок-четвер з 10-00 до 19-00 п'ятниця	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня

			з 10-00 до 18-00 Вихідний – п'ятниця			
2.	Комунальний заклад „Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, бульвар Шевченка , 234	Адміністрація з 9-00 до 18-00 вистави в будні – з 18-00; в суботу, неділю -з 17-00; для дітей – о 12-00	Так	Так	Вбиральня для МГН є, обладнана, повністю безбар'єрна, пандус зовнішній і в середині будівлі відповідає нормативам. Відсутні вказівники напрямку до вбиральні, табличка на дверях вбиральні присутня. Вбиральня зачинена і відсутня інформація про відповідальну особу і її телефон, до якої можна звернутися за потребою.
3.	Комунальний заклад „Черкаський академічний театр ляльок“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Небесної Сотні, 4	Адміністрація з 9-00 до 18-00 вистави в будні – о 09-15; в суботу, неділю - о 11 - 00;	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
4.	Комунальний заклад „Черкаська обласна філармонія“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Хрещатик , 196	Адміністрація з 9-00 до 18-00 концерти, вистави – о 18-00, 18-30	Так	Так	Вбиральня для МГН відсутня. Є двері в загальній вбиральні позначені знаком “Вбиральня для МГН”. Але ці приміщення (і в чоловічому і в жіночому туалетах) взагалі не відповідають вимогам і нормативам. Пандуси зовнішні не відповідають

						нормативам і небезпечні для МГН.
5.	Комунальний заклад фахової передвищої освіти „Черкаський музичний коледж імені С.С Гулака - Артемовського“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Байди Вишневецького, 6	Щодня з 9-00 до 18-00	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
6.	Комунальний заклад „Обласна універсальна наукова бібліотека імені Т.Г. Шевченка“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Байди Вишневецького, 8	Понеділок-четвер з 9-00 до 18-00 субота – неділя з 10-00 до 17-00 Вихідний – п'ятниця	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
7.	Комунальний заклад „Обласна бібліотека для юнацтва імені Василя Симоненка“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Надпільна, 285	Щодня з 9-00 до 18-30 Вихідний - субота	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
8.	Комунальний заклад „Обласна бібліотека для дітей“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Святотроїцька, 24	Щодня з 9-00 до 18-00 Вихідний - субота	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
9.	Комунальний заклад	м. Черкаси,	Щодня	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня

	„Черкаський обласний краєзнавчий музей“ Черкаської обласної ради	вул. Слави, 1	10-00 – 19-00 Вихідні – понеділок, вівторок			
10.	Відділ Черкаського обласного краєзнавчого музею - „Літературно-меморіальний музей Василя Симоненка“	м. Черкаси, вул. Хрещатик, 251	Щодня 10-00 – 17-00 Вихідні – субота, неділя	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
11.	Комунальна установа „Обласний художній музей“ Черкаської обласної ради	м. Черкаси, вул. Хрещатик, 259	Щодня 9-00 – 18-00 Вихідний - субота	Ні	Ні	Вбиральня для МГН відсутня
12.	Адміністративна будівля Черкаської обласної державної адміністрації	м. Черкаси, бул. Шевченка	Щодня 8-00 – 17-00 Вихідні – субота, неділя	Так	Так	Вбиральня для МГН є, обладнана, повністю безбар’єрна, пандус зовнішній відповідає нормативам. Відсутні вказівники напрямку до вбиральні, табличка на дверях вбиральні присутня. Вбиральня зачинена і відсутня інформація про відповідальну особу і її телефон, до якої можна звернутися за потребою.
13	Відділ Черкаського обласного краєзнавчого музею Музей	М. Черкаси, вул. Б. Вишневецького, б. 37	Інформація не була надана			Вбиральня для МГН відсутня

	однієї книги «Кобзаря» Т.Г. Шевченка				
--	--	--	--	--	--

Висновки громадської експертизи ЧОДА

Після оцінки дотримання стандартів, ступеня доступності для маломобільних груп громадян, функціонування, надання послуг для жителів міста, а також рівня утримання санітарно-гігієнічних приміщень закладів, установ, організацій і підприємств обласного підпорядкування в місті Черкаси, нами зроблені наступні висновки:

1. Відповідно Державним Будівельним Нормам України "ІНКЛЮЗИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД. Основні положення" розділ Санітарно-гігієнічні приміщення п. 9.1 : В усіх громадських будівлях і спорудах при розрахунковій чисельності відвідувачів 50 осіб і більше або у разі розрахункової тривалості перебування відвідувача в будинку 60 хв і більше слід передбачати туалети загального користування з універсальною кабіною. Такі туалети повинні бути розташовані на кожному поверсі на відстані не більше ніж 50 м.

п. 11.5 : У туалетах загального користування (окремо для чоловіків і жінок) слід передбачити універсальну кабіну з можливістю заїзду і маневрування в ній осіб з інвалідністю, які пересуваються кріслом колісним.

Всі вищезгадані пункти ДБН В.2.2-40:2018 **порушені в 11 з 13** закладах, установах і центрі, що підпорядковуються Черкаській обласній державній адміністрації, і щодо яких проводилася експертиза.

Також в цих 11 об'єктах **порушені вимоги** ДБН В.2.2-40:2018 п. 5.1 Входи і шляхи руху:

п.5.1.5. ..Сходи повинні дублюватися пандусами. Необхідно передбачити умови безперешкодного пересування по пішохідним шляхам на ділянці до будівлі або по території установи, організації та підприємства з урахуванням вимог ДБН Б.2.2-12, ДБН Б.2.2-5, ДБН В.2.3-15.

п. 5.2.1 У разі проектування відкритих сходів на пішохідних шляхах на перепадах рельєфу їх параметри повинні відповідати вимогам ДБН Б.2.2-5. Відкриті сходи на пішохідних шляхах слід передбачити за умови наявності ухилу землі у відповідному місці більше 10 %. Відкриті сходи на пішохідних шляхах повинні дублюватися пандусами, а за необхідності - іншими засобами підйому з вертикальним переміщенням або з переміщенням паралельно ухилу сходів та відповідати вимогам ДБН В.2.3-5.

2. В адміністративній будівлі Черкаської обласної державної адміністрації і в приміщенні Комунального закладу „Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка“ Черкаської

обласної ради вбиральні повністю безбар'єрні і доступні для всіх категорій МГН, але:

- **відсутня необхідна нормативна навігація** всередині будівлі - шляхи до санітарно-гігієнічного приміщення і інформація о їх розташуванні. Порушені умови ДБН В.2.2-40:2018:

- п. 8.4.1 Вимоги до візуальних елементів доступності: Візуальні елементи доступності (далі – ВЕД) повинні забезпечувати: безпеку, орієнтування, отримання інформації для усіх користувачів, включаючи осіб із порушеннями зору. Основний принцип використання ВЕД – це зорове сприйняття. Створення ВЕД відбувається за допомогою кольорових рішень, інформаційних табличок, інформаторів та покажчиків.

- п. 8.1.1 Інформаційні таблички, інформатори та покажчики (ІТІП)

ІТІП повинні бути зрозумілими та доступними для усіх категорій МГН. Для забезпечення принципів універсального дизайну ІТІП рекомендується об'єднувати із ТІП. Усі ІТІП повинні бути виконані збільшеним шрифтом та у контрастному співвідношенні кольорів шрифтів відносно фону табличок. ІТІП повинні бути розташовані на зручній для вільного зорового сприймання висоті 1,20-1,60 м.

Рекомендації за результатами громадської експертизи

1. Відповідним підрозділам Черкаської обласної державної адміністрації проводити моніторинг відповідно Переліку типів об'єктів, що підлягають моніторингу та оцінки ступеня безбар'єрності об'єктів фізичного оточення і послуг для осіб з інвалідністю у 2024 році і наступному 2025, затверджено Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури і додати заклади і установи культури обласного підпорядкування.
2. Відповідним підрозділам Черкаської обласної державної адміністрації забезпечити вимоги Державних будівельних Норм України ДБН В.2.2-40:2018 щодо наявності санітарно-гігієнічних приміщень для МГН, в тому числі для осіб з інвалідністю, що пересуваються за допомогою крісла колісного; пандусів чи підйомників і нормативної навігації всередині будівлі.
3. Відповідним підрозділам Черкаської обласної державної адміністрації забезпечити безперешкодний доступ для маломобільних груп громадян в санітарно-гігієнічні приміщення Комунального закладу „Черкаський академічний обласний український музично-драматичний театр імені Т.Г. Шевченка“ і Комунального закладу „Черкаська обласна філармонія“ Черкаської обласної ради протягом робочих годин в будні і вихідні дні з 9:00 до 18:00.

Директорка

БО „Благодійний Фонд „Родина ЛГ“

Олена Гавриш